

Konferencja: Dobre praktyki w zakresie stosowania roślin gatunków obcych w ogrodnictwie

2013-12-31

Temat spotkania: Dobre praktyki w zakresie stosowania roślin gatunków obcych w ogrodnictwie

Data i miejsce wydarzenia: 7 września 2012 r., siedziba Ministerstwa Środowiska, ul. Wawelska 52/54, Warszawa, sala nr 324

Wskazówki dojazdu

Mając na uwadze duże zagrożenie jakie stanowią dla środowiska przyrodniczego gatunki roślin pochodzenia obcego na konferencję zostali zaproszeni zarówno przedstawiciele instytucji rządowych, regionalnych oraz samorządowych, a także przedstawiciele świata nauki, organizacji pozarządowych oraz głównych centrów ogrodniczych.

Poprzez wymianę informacji, poglądów i doświadczeń zostaną wypracowane główne zasady dotyczące stosowania w ogrodnictwie gatunków obcych, możliwe sposoby zapobiegania ich rozprzestrzenianiu się oraz sposoby wdrożenia *Europejskiego kodeksu postępowania w zakresie ogrodnictwa i inwazyjnych roślin obcych*. Działania te mają na celu lepszą ochroną różnorodności biologicznej naszego środowiska przyrodniczego, w tym rodzimej flory.

Więcej informacji na temat [gatunków obcych](#)

- [Agenda](#)
- [Materiały do pobrania](#)

Kontakty i informacje

Emilia Bylicka
Departament Ochrony Przyrody
Zespół ds. Ochrony i Zarządzania Chronionymi Gatunkami Roślin, Zadrzewień i Terenów Zieleni
tel.: 22 36-92-155
e-mail: Emilia.Bylicka@gdos.gov.pl

Wnioski z Konferencji

W konferencji Dobre praktyki w zakresie stosowania roślin gatunków obcych w ogrodnictwie, zorganizowanej przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, wzięli udział przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej, m.in. przedstawiciele regionalnych dyrekcji ochrony środowiska, zarządów dróg, urzędów marszałkowskich, a także przedstawiciele nauki oraz stowarzyszeń, które w celach statutowych zajmują się szeroko rozumianą zielenią oraz osoby prywatne zainteresowane tematyką spotkania.

Należy zaznaczyć, że ze względu na bardzo obszerny zakres tematyczny związany z obcymi gatunkami roślin wygłoszone referaty przedstawiały wiele zagadnień, które wymagają rozwinięcia w najbliższym czasie.

Do najważniejszych wniosków powyższego spotkania zaliczyć można:

1. Opracowanie *Polskiego Kodeksu dobrych praktyk w ogrodnictwie* i jego rozpowszechnienie jest potrzebne, ponieważ postępowanie według określonych w nim zasad może się przyczynić do zmniejszenia procesu przenikania roślin gatunków obcych do środowiska przyrodniczego, mając na uwadze fakt, że ogrodnictwo jest jednym z głównych źródeł ich rozprzestrzeniania się. Jednocześnie za pomocą Kodeksu możliwe będzie zaangażowanie i przedstawienie działań branży ogrodniczej na rzecz ochrony przyrody oraz podniesienie świadomości społeczeństwa.
2. Ponadto Kodeks może być podstawą do opracowania w różnych jednostkach administracyjnych zaleceń dot. zarządzania zielenią dostosowanych do lokalnych warunków, z uwzględnieniem kwestii gatunków obcych. Mogłby być również stosowany w zamówieniach publicznych.
3. Kodeks ten powinien powstać przy udziale przedstawicieli wszystkich zainteresowanych grup, m.in. przedstawicieli świata nauki, organizacji ekologicznych, administracji ochrony środowiska, branży ogrodniczej: producentów i dystrybutorów roślin, architektów zieleni, a także użytkowników roślin. W ten sposób będzie możliwe zebranie najważniejszych zasad postępowania w oparciu o wiedzę i doświadczenie osób zajmujących się zielenią.
4. Niezaprzeczalnie rośliny gatunków obcych przynoszą człowiekowi wiele pożytku, a tylko niewielka część z nich może stanowić zagrożenie dla rodzimej przyrody, tzw. gatunki inwazyjne (ok. 1,5 % flory Polski wg Tokarska-Guzik 2005). W związku z czym zalecenia dobrych praktyk powinny przede wszystkim dotyczyć roślin gatunków obcych uznanych za inwazyjne i które jednocześnie są roślinami stosowanymi w ogrodnictwie. Dodatkowo ze względu na rozłożony w czasie proces adaptacji i inwazji gatunków obcych, kodeks powinien zawierać również wytyczne dot. pozostałych gatunków obcych.
5. Jednym z możliwych podejść do opracowania Kodeksu jest określenie „czarnej listy” gatunków inwazyjnych, niezalecanych do stosowania, która zawierałaby gatunki określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska oraz inne gatunki inwazyjne, uzgodnione podczas tworzenia Kodeksu.
6. Należy stosować rośliny gatunków obcych, które nie „uciekają” do środowiska przyrodniczego, tj. gatunki nieinwazyjne, odmiany sterylne lub, w przypadku gatunków lub odmian dwupiennych, rośliny jednej płci.
7. Potrzebne jest opracowanie map rozmieszczenia roślin gatunków obcych z możliwością zgłaszania nowych stanowisk.
8. Gatunki inwazyjne roślin powinny podlegać monitoringowi, aby śledzić ich trendy rozprzestrzeniania się i ukierunkować działania zapobiegawcze. Ponadto należy obserwować rośliny pozostałych gatunków obcych, aby stwierdzić czy stopniowo nie wykazują charakteru inwazyjnego.
9. Należy podjąć działania mające na celu ograniczenie istniejących populacji gatunków inwazyjnych, zarówno na poziomie gminy jak również, w zależności od gatunku, należy koordynować działania na poziomie województwa lub kraju. Możliwym źródłem finansowania mogą być m.in. środki budżetowe, z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, Norweskiego Mechanizmu Finansowego, LIFE+.
10. Doświadczenie służb fitosanitarnych w zwalczaniu agrofagów może być bardzo cenne w przeciwdziałaniu rozprzestrzenianiu się inwazyjnych gatunków obcych.
11. Należy podejmować działania edukacyjne na różnych poziomach w celu rozpowszechnienia wiedzy na temat roślin gatunków obcych oraz kontynuować badania biologii i ekologii gatunków obcych, w szczególności wprowadzanych do hodowli oraz na obszarach chronionych.
12. Istnieje potrzeba rozszerzenia listy gatunków obcych roślin w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 r. w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym. Należy również jednoznacznie określić czy zakazy dotyczą danego gatunku lub/i jego wybranych odmian. Należy rozważyć wprowadzanie ograniczeń jedynie w odniesieniu do niektórych obszarów Polski.
13. Przy ustalaniu listy ww. roślin należy kierować się potrzebą zapewnienia ciągłości istnienia i ochrony różnorodności rodzimych gatunków, biorąc również pod uwagę funkcje, jakie te rośliny pełnią dla człowieka oraz czy istnieją dla nich rośliny alternatywne.